

public financial management in Ukraine. The main item concerns social transformations influence on government finance. The research results have justified the directions of financial management improvement based on innovative instruments provision.

KEY WORDS: government sector, government finance, financial innovations, open budget, e-democracy, e-government.

УДК 336.71

Конопатська Лариса Василівна,

канд. екон. наук, доцент, професор кафедри
менеджменту банківської діяльності

ДВНЗ „КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)

E-mail: lakona@voliacable.com

Гойванюк Марина Петрівна,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
менеджменту банківської діяльності,

ДВНЗ „КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,

(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)

E-mail: maryna.hoivaniuk@kneu.ua

СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ

АНОТАЦІЯ. Забезпечення сталого розвитку економіки країни, стабільність банківської системи та національної грошової одиниці в значній мірі залежить від дієвої монетарної політики центрального банку. Теоретичним аспектам сутності, цілям, інструментам монетарної політики присвячені фундаментальні роботи провідних учених світу. У статті досліджено головні цілі центральних банків країн світу, що мають стратегічний характер, спрямовані на підтримку соціального забезпечення і економічного зростання. Світова практика нагромадила значний досвід використання інструментів монетарної політики. Вивчено інструменти монетарної політики центральних банків країн світу та пріоритетність їх використання. Розглянуто реалізацію монетарної політики в Україні та її стратегічні ініціативи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: монетарна політика, грошово-кредитна політика, цілі монетарної політики, інструменти монетарної політики.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Забезпечення сталого розвитку економіки країни, стабільність банківської системи та націо-

нальної грошової одиниці в значній мірі залежить від монетарної політики центрального банку. Значимість монетарної політики в економіці держави, особливості застосування інструментів монетарної політики щодо регулювання грошово-кредитного ринку, зумовлюють необхідність дослідження світового досвіду реалізації монетарної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних і практичних аспектів монетарної політики центрального банку завжди викликали підвищений інтерес серед широкого кола відомих науковців і практиків. Проблематиці питань монетарної політики центрального банку присвячена низка праць науковців, таких як: О. Вовчак, Н. Гребеник, О. Дзюблюк, В. Козюк, А. Мороз, М. Савлук, В. Міщенко, В. Стельмах, Е. Аргов, А. Бліндер, Л. Гамбакорт, М. Лабонте, Д. Стігліц, Дж. Уїкс.

Формулювання мети і завдання дослідження. Метою дослідження є поглиблення теоретичних засад монетарної політики на основі зарубіжного досвіду та визначення можливості їх застосування в Україні. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: дослідити теоретичні аспекти щодо сутності, цілей та інструментів монетарної політики; проаналізувати особливості здійснення монетарної політики в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Забезпечення сталого розвитку економіки країни, стабільність банківської системи та національної грошової одиниці в значній мірі залежить від дієвої монетарної політики центрального банку.

Теоретичним аспектам сутності, цілям, інструментам монетарної політики присвячені фундаментальні роботи провідних учених світу. В економічній теорії визначення поняття «монетарна політика» має багатоаспектний вираз, але у той же час відсутнє єдине бачення щодо змістовного наповнення даного поняття.

Розглянемо окремі підходи щодо трактування поняття «монетарна політика».

Монетарна політика центрального банку — це складова частина економічної політики держави. Вона являє собою систему заходів, що змінює обсяг грошей, що перебувають в обігу для досягнення основних економічних цілей. До них відносяться економічне зростання, підвищення рівня зайнятості, стабільність цін і курсу національної валюти» [1].

М. І. Савлук визначає монетарну політику як комплекс взаємопов'язаних, скоординованих на досягнення заздалегідь визна-

чених економічних і соціальних цілей, заходів щодо регулювання грошового ринку, які здійснює держава через центральний банк [2, с. 676].

Так, за визначенням Е. Дж. Долана, монетарна політика — це політика уряду, яка впливає на кількість грошей, які знаходяться в обігу [3, с. 38].

П. А. Самуельсон, В.Д. Нордгаус трактують монетарну політику як складник макроекономічної політики, за допомогою якої уряд контролює грошовий обіг держави, кредит і банківську систему. Наголошено, що справжня природа монетарної політики полягає в способах, за допомогою яких центральний банк контролює пропозицію грошей і зв'язки між грошима, національним обсягом виробництва та інфляцією [4, с. 23].

Відповідно положень Федеральної резервної системи (ФРС) монетарна політика визначається як дії, які визначає ФРС, щоб вплинути на наявність і вартість грошей і кредиту [5].

Монетарна політика як механізм економічного регулювання має свої цілі та інструменти, які визначаються адекватно до характеру дій цього механізму.

Залежно від типу монетарної політики, стадії розвитку економіки, стратегічні цілі монетарної політики у різних країн світу можуть мати різну змістовну наповненість (табл. 1).

Таблиця 1

**СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ
КРАЇН СВІТУ***

<i>Центральний банк</i>	<i>Цілі монетарної політики</i>
Національний банк України	Забезпечення стабільності національної грошової одиниці. Забезпечення стабільності банківської системи. Підтримка сталого економічного зростання, що є основою сталого розвитку економіки країни
Банк Франції	Забезпечення цінової стабільності (згідно з Маастрихтською угодою в межах Єврозони)
Німецький Бундесбанк	Забезпечення цінової стабільності (згідно з Маастрихтською угодою в межах Єврозони)
Банк Італії	Забезпечення цінової стабільності (згідно з Маастрихтською угодою в межах Єврозони)
ФРС США	Ефективне сприяння максимальній зайнятості, стійким цінам і помірним довгостроковим процентним ставкам

Закінчення табл. 1

<i>Центральний банк</i>	<i>Цілі монетарної політики</i>
Банк Англії	Грошова стабільність (цінова стабільність та довіра до національної валюти). Фінансова стабільність (виявлення та скорочення загроз фінансової системи в цілому). Підтримка економічних цілей уряду, в тому числі, зростання зайнятості, досягнення економічної стабільності в цілому, і забезпечення належних умов для сталого зростання виробництва
Банк Канади	Сприяння результатам економічної діяльності та поліпшенню стандарту життя канадців шляхом збереження низької, стійкої та передбачуваної інфляції
Національний банк Швейцарії	Основна мета — забезпечення стабільності цін, з врахуванням потреб економічного розвитку, створюючи належні умови для економічного зростання
Банк Японії	Емісія банкнот, а також валютне і грошово-кредитне регулювання. Забезпечення безперебійних розрахунків між банками та іншими фінансовими інститутами. Сприяння впорядкованому функціонуванню фінансової системи. Валютне і грошово-кредитне регулювання повинно спрямовуватися на сприяння надійному розвитку національної економіки
Банк Швеції	Забезпечення цінової стабільності. Досягнення повної зайнятості. Сприяння стійкому економічному зростанню. Забезпечення ефективного функціонування платіжних систем. Забезпечення стабільності фінансової банківської системи
Резервний банк Австралії	Стабільність валюти Австралії; підтримання повної зайнятості, економічного процвітання і добробуту населення Австралії
Банк Китаю	Стабільність курсу національної валюти, що забезпечую в свою чергу економічне зростання
Банк Грузії	Забезпеченням цінової стабільності. Забезпечення стабільності фінансової системи. Забезпечення економічного зростання у довгостроковій перспективі
Банк Ізраїлю	Забезпеченням цінової стабільності. Досягнення повної зайнятості. Сприяння стійкому економічному зростанню. Забезпечення стабільності фінансової банківської системи

*складено на основі [5—18]

Дані табл. 1 свідчать, що головні цілі центральних банків країн світу мають стратегічний характер, спрямовані на підтримку соціального забезпечення і економічного зростання.

Світова практика нагромадила значний досвід використання інструментів монетарної політики. Ці інструменти поділяються на дві групи: інструменти опосередкованого впливу на грошовий ринок та економічні процеси (операції на відкритому ринку, регулювання норм обов'язкових резервів, облікова політика, рефінансування комерційних банків) та інструменти прямого впливу (встановлення прямих обмежень на кредитування центральним банком комерційних банків, встановлення прямих обмежень на здійснення емісійно-касових операцій тощо).

Центральним банком використовуються ті чи ті механізми та інструменти монетарної політики залежно від розвитку загально-економічних процесів, цілей монетарної політики, часового періоду, історичного формування монетарного середовища в країні. Дані щодо використання інструментів монетарної політики центральних банків окремих країн світу наведено в табл. 2.

Як видно з табл. 2, найбільше використовується такий інструмент монетарної політики, як операції з цінними паперами на відкритому ринку. Даний інструмент застосовують такі органи, що виконують роль центрального банку: Федеративна система США, Європейський центральний банк, Швейцарський банк, Банк Японії, Народний банк Китаю та Національний банк України. Наступним за використанням монетарним інструментом є облікова політика. Цей інструмент використовують Федеративна система США, Резервний банк Австралії, Банк Англії, Банк Канади, Народний банк Китаю та Національний банк України. Також органи, що виконують роль центрального банку, активно застосовують високопотужний інструмент впливу на пропозицію грошей — регулювання норм обов'язкових резервів. Цей інструмент використовують: Федеративна система США, Європейський центральний банк, Народний банк Китаю та Національний банк України. Кредитування центральним банком — це один із інструментів опосередкованого впливу на грошовий ринок та економічні процеси. Як видно з табл. 2, кредитування центральним банком, як інструмент монетарної політики, застосовує Швейцарський банк, Європейський центральний банк, Народний банк Китаю та Національний банк України.

Отже, результати проведеного аналізу використання інструментів монетарної політики свідчать, що одним із потенційно дієвих інструментів монетарної політики є операції з цінними паперами на відкритому ринку. Для розкриття його повного потенціалу в Україні необхідно: узгодити законодавчу базу країни і міжнародні стандарти; забезпечити прозорість фінансового ринку; забезпечити прозорість звітності та операцій учасників фінансового ринку; стимулювати консолідацію фінансових ринків зі збереженням конкуренції; урегулювати діяльність посередників (агентів) на фінансовому ринку; упровадити відповідальність фінансових установ за діяльність своїх посередників (агентів); забезпечити регулювання діяльності посередників (агентів) на фінансовому ринку; розширення номенклатури цінних паперів. Застосування Національним банком України даного інструменту, шляхом проведення операції купівлі (продажу) цінних паперів на відкритому ринку, враховуючи стан грошово-кредитного ринку, дозволяє: регулювати грошово-кредитний ринок; активізувати проведення міжбанківських операцій з цінними паперами, а також сприяє встановленню котирувальних цін на них; здійснює операції з державними облігаціями України [19].

Розглянемо особливості здійснення монетарної політики в Україні.

Відповідно Закону України «Про Національний банк України» монетарну політику нашої країни визначає і проводить Національний банк України. Головною метою грошово-кредитної політики є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Регламентує всі параметри монетарної політики в Україні єдиний документ — Основні засади грошово-кредитної політики. Цей документ розробляє і затверджує Рада НБУ на кожний наступний рік [20].

У серпні 2015 року Правлінням Національного банку України було схвалено проект Стратегії монетарної політики на 2016—2020 роки. Вона передбачає перехід до інфляційного таргетування до кінця 2016 року, а також визначає чіткі кількісні цілі щодо інфляції та механізми їх досягнення [21].

Проведення грошово-кредитної політики упродовж найближчих років виходитиме з необхідності сприяти поступовому зниженню темпів інфляції. Її метою буде забезпечити досягнення середньострокової інфляційної цілі на рівні 5 % наприкінці 2019

року. Визначена така траєкторія досягнення середньострокової цілі щодо інфляції:

- 12 % з можливістю відхилення ± 3 % на кінець 2016 року,
- 8 % ± 2 % на кінець 2017 року,
- 6 % ± 2 % на кінець 2018 року,
- 5 % ± 1 % на кінець 2019 року.

Таблиця 2

**ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ
КРАЇН СВІТУ [18]**

Орган, що виконує роль центрального банку	Інструменти монетарної політики									
	Операціїна відкритому ринку	Відсоткова ставка	Резервні вимоги	Відсотки за балансовими вимогами та балансовими надлишками	Заходи (схема) кредитування під заставу цінних паперів, забезпечених активами	Строкові депозити	Кредитування центральним банком	Офіційний готівковий курс	Переоблік векселів	Операції на валютному ринку
Національний банк України	+	+	+				+			+
Федеративна система США	+	+	+	+	+	+				
Європейський центральний банк	+		+				+			
Швейцарський банк	+						+			
Банк Англії		+								
Резервний банк Нової Зеландії								+		
Банк Канади		+								
Банк Японії	+									
Резервний банк Австралії		+								
Народний банк Китаю	+	+	+				+		+	

Ціль є незмінною величиною, на відміну від прогнозу інфляції, яка є розрахунковою величиною, що може змінюватися залежно від фактичних та очікуваних тенденцій в економіці. Саме на досягнення цілей спрямовується монетарна політика. Якщо згідно з прогнозними розрахунками інфляція відрізняється від її цільового рівня, необхідним є застосування центральним банком інструментів монетарної політики для повернення її до цілі [21; 22].

Основні принципи грошово-кредитної політики на 2016—2020 роки полягатимуть у такому:

1) беззаперечна пріоритетність досягнення та підтримання цінової стабільності порівняно з іншими цілями та завданнями грошово-кредитної політики;

2) дотримання режиму плаваючого обмінного курсу. Обмінний курс значною мірою визначатиметься ринковими умовами без попереднього встановлення бажаного або прогнозного значення. Водночас у разі потреби Національний банк здійснюватиме інтервенції на валютному ринку з метою поповнення міжнародних резервів або для запобігання надмірним коливанням обмінного курсу;

3) перспективний характер прийняття рішень. Рішення щодо параметрів грошово-кредитної політики ґрунтуються на комплексному макро-економічному аналізі та прогнозі;

4) прозорість діяльності Національного банку. Детальні роз'яснення дій Національного банку та причин, які їх зумовили, надаватимуться учасникам ринку відразу після ухвалення рішення (шляхом оприлюднення прес-релізів і коментарів, проведення прес-брифінгів тощо) й узагальнюватимуться в офіційних аналітичних документах Національного банку, які регулярно розміщуватимуться на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку;

5) інституційна, фінансова та операційна незалежність Національного банку.

Національний банк не використовуватиме інструментів грошово-кредитної політики для досягнення будь-яких цілей, які загрожуватимуть досягненню цінової стабільності. Національний банк досягатиме цілей щодо інфляції, насамперед, шляхом зміни ключової процентної ставки грошово-кредитної політики (синхронізованою з обліковою ставкою) — процентної ставки за операціями Національного банку, що мають найбільший вплив на

стан грошово-кредитного ринку. Інші інструменти грошово-кредитної політики відіграватимуть допоміжну роль; вони сприятимуть згладжуванню передавання ефектів від зміни ключової ставки політики в економіку, а також збалансованому розвитку фінансових ринків [21; 22].

У 2015 році Національний банк проводив жорстку монетарну політику, яка була спрямована на зниження інфляції після досягнення нею пікових значень навесні, зумовлених рядом фундаментальних факторів і підвищенням адміністративно-регульованих тарифів. Для стабілізації грошово-кредитного ринку широко застосовувався як монетарний, так і адміністративний інструментарій.

У I кварталі 2015 року проведення монетарної політики відбувалося в стресових умовах. Падіння реального ВВП поглибилося до 17,0 % у річному вимірі (до 3,5 % порівняно з IV кварталом 2014 року за вирахуванням сезонного чинника). Прискорення економічного спаду було наслідком руйнування інфраструктури та зниження переважності підприємств на сході країни, розриву виробничих зв'язків з іншими регіонами.

Суттєве зниження економічної активності супроводжувалося погіршенням очікувань через загострення військового конфлікту на сході України на початку року. Це спровокувало девальваційний сплеск із суттєвим прискоренням споживчої інфляції. Так, знецінення обмінного курсу гривні відносно долара США протягом січня-лютого прискорилося до 76 %, а ІСЦ лише за квітень збільшився на 14,0 %, а в річному вимірі досяг 60,9 %. Окрім девальвації, внесок в інфляцію мало також заплановане підвищення адміністративно регульованих тарифів.

За оцінками Національного банку, таке знецінення гривні було надмірним і не відповідало фундаментальним макроекономічним параметрам. Для зупинення стрімкого погіршення ситуації на грошово-кредитному ринку та зниження негативних очікувань щодо курсової та цінової динаміки Національний банк вжив рішучих заходів.

Зокрема, було підвищено облікову ставку: 06.02.2015 — з 14 % до 19,5 %, а 04.03.2015 — до 30 % річних, а також запроваджено низку адміністративних обмежень, спрямованих на поліпшення ритмічності валютних надходжень на ринок і запобігання непродуктивному витоку капіталу за межі країни.

Незважаючи на складні умови, Національний банк з метою підвищення дієвості та прозорості грошово-кредитної політики з 5 лютого 2015 року прийняв рішення про зміну операційних підходів до проведення грошово-кредитної політики. Було скасовано практику проведення щоденних валютних аукціонів та оголошення індикативного курсу гривні, що дало змогу відновити сигнальну функцію офіційного обмінного курсу. У II кварталі 2015 року замороження військового конфлікту на Донбасі (унаслідок початку дії мінських домовленостей) мало позитивні наслідки для реального сектору економіки).

Певна макроекономічна стабілізація разом із проведенням Національним банком жорсткої політики та затвердженням Програми розширеного фінансування з Міжнародним валютним фондом сприяли стабілізації очікувань та зменшенню девальваційного тиску на гривню. Так протягом березня—червня 2015 року курс гривні відносно долара США укріпився на 24,3 %.

Посилення курсу гривні стало сигналом для поступового відновлення довіри до банківської системи. Якщо з лютого 2015 року спостерігалось уповільнення темпів відпливу депозитів з банківської системи, то вже з квітня почали зростати депозити населення в національній валюті.

Установлення певної рівноваги на валютному ринку дало змогу Національному банку послабити частину адміністративних обмежень, запроваджених у I кварталі. Серед таких заходів, зокрема, було розширення переліку підстав для переказу юридичними особами іноземної валюти на основі індивідуальних ліцензій Національного банку.

У другій половині 2015 року спостерігалось покращення ділових очікувань, зумовлене появою ознак формування позитивних тенденцій у реальному секторі. У III та IV кварталах реальний ВВП збільшився відповідно на 1,1 % та 1,4 % (порівняно з попереднім кварталом, за вирахуванням сезонного чинника). Спостерігалось уповільнення спаду реальних доходів населення та пожвавлення в сільському господарстві. Сформувався стійкий тренд на зниження інфляції [22].

Упродовж III кварталу на грошово-кредитному ринку також спостерігалися ознаки стабілізації. Тривало повільне відновлення припливу депозитів у національній валюті та уповільнення відпливу депозитів у іноземній валюті. Ураховуючи зазначене, а також зменшення інфляційних ризиків і формування стійкого трен-

ду щодо зниження інфляції, Національний банк розпочав пом'якшення грошово-кредитної політики — облікову ставку було поетапно знижено з 30 % до 22 % річних.

Стабілізація валютного ринку та отримання другого траншу фінансової допомоги від МВФ дали змогу пом'якшити адміністративні обмеження та спростити здійснення контролю уповноваженими банками за окремими операціями резидентів.

У IV кварталі 2015 року турбулентність валютного ринку посилилася. Причинами цього були як зовнішні чинники (послаблення обмінних курсів валют країн основних торговельних партнерів, подальше зниження цін на ключові товари українського експорту тощо), так і внутрішні (зростання невизначеності через повільний бюджетний процес та затримку із надходженням офіційного фінансування). Як наслідок, відбулося помірне зниження обмінного курсу гривні до долара США. За таких умов Національний банк, виходячи із зобов'язань щодо дотримання режиму гнучкого курсоутворення, не протидіяв стійким тенденціям у динаміці обмінного курсу, однак згладжував його надмірні коливання.

Незважаючи на усталений низхідний інфляційний тренд, з жовтня і до кінця 2015 року Національний банк не змінював облікову ставку, ураховуючи активізацію інфляційних ризиків. Проведення стриманої монетарної політики сприяло зниженню споживчої інфляції до 43,3 % на кінець року [22].

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Підводячи підсумки проведеного дослідження, слід зазначити, що забезпечення сталого розвитку економіки країни, стабільність банківської системи та національної грошової одиниці в значній мірі залежить від дієвої монетарної політики центрального банку. Монетарна політика як механізм економічного регулювання має свої цілі та інструменти, які визначаються адекватно до характеру дій цього механізму. Залежно від типу монетарної політики, стадії розвитку економіки, стратегічні цілі монетарної політики у різних країн світу можуть мати різну змістовну наповненість. Центральним банком використовуються ті чи ті механізми та інструменти монетарної політики залежно від розвитку загальноекономічних процесів, цілей монетарної політики, часового періоду, історичного формування монетарного середовища в країні.

У 2015 році Національний банк проводив жорстку монетарну політику, яка була спрямована на зниження інфляції після досягнення нею пікових значень навесні, зумовлених рядом фундаментальних факторів і підвищенням адміністративно-регульованих тарифів. Для стабілізації грошово-кредитного ринку широко застосовувався як монетарний, так і адміністративний інструментарій. Відповідно до матеріалів Основних засад грошово-кредитної політики на 2016—2020 роки, досягнення НБУ основної цілі — цінової стабільності, може бути забезпечене за допомогою режиму інфляційного таргетування. Сучасна монетарна політика Національного банку також спрямована на досягнення таких цілей, як нарощення та підтримання достатнього рівня міжнародних резервів та моніторинг за процесом зростання грошових агрегатів відповідно до програми співпраці з МВФ.

Бібліографічний список

1. *MohantyM., TurnerPh.* Monetarypolicy transmission in emerging market economies: what is new // BIS Papers. — 2008. — No 35. — 537 p.
2. Гроші та кредит : підручник / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін. За заг. ред. М.І. Савлука. — [5-те вид., без змін]. — К. : КНЕУ, 2009. — 740 с.
3. *Долан Э. Дж.* Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика :учебник / под общ.ред. В. Лукашевича. — М., 1996. — 448 с.
4. *Самуельсон П. А.* Макроекономіка: підручник / П. А. Самуельсон, В. Д. Нордгаус. — К. : Вид-во «Основи», 1995. — 676 с.
5. Монетарна політика. Офіційний сайт ФРС США [Електронний ресурс]. — Режим доступу :<http://www.federalreserve.gov>
6. Цілі монетарної політики. Офіційний сайт Банку Грузії [Електронний ресурс]. — Режим доступу :
<https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=2&lng=eng>
7. Монетарна політика. Офіційний сайт Банку Франції [Електронний ресурс]. — Режим доступу :<https://www.banque-france.fr/accueil.html>
8. Монетарна політика. Офіційний сайт Німецького Бундесбанку [Електроннийресурс]. — Режимдоступу:
http://www.bundesbank.de/Navigation/DE/Home/home_node.html
9. Монетарна політика. Офіційний сайт Банку Італії [Електронний ресурс]. — Режим доступу :
<http://www.bancaditalia.it/servizi-cittadino/index.html>
10. Монетарна політика. Офіційний сайт Банку Англії [Електронний ресурс]. — Режим доступу :
<http://www.bankofengland.co.uk/Pages/home.aspx>

11. Монетарна політика. Офіційний сайт Банку Канади [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bankofcanada.ca>
12. Монетарна політика. Офіційний сайт Національного банку Швейцарії [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.snb.ch/en/>
13. Монетарна політика. Офіційний сайт Банку Японії [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.boj.or.jp/en/index.htm/>
14. Монетарна політика. Офіційний сайт Банку Швеції (TheRiksbank) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.riksbank.se/en/>
15. Монетарна політика. Офіційний сайт Резервного банку Австралії [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rba.gov.au>
16. Монетарна політика. Офіційний сайт Народного Банку Китаю [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.pbc.gov.cn/english/130437/index.html>
17. Монетарна політика. Офіційний сайт Банку Ізраїлю [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.boi.org.il/he/Pages/Default.aspx>
18. Губарева І. О. Причинно-наслідкові зв'язки інструментів монетарної політики та показників сталого розвитку економіки країни (на прикладі облікової ставки НБУ) / І. О. Губарева, Є. М. Огородня // Бізнес Інформ. — 2013. — № 9. — С. 264—73.
19. Лист про наміри «Україна: Меморандум про економічну та фінансову політику» від 21.07.15 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=20163929>
20. Закон України «Про Національний банк України». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14/paran101#n101>
20. Стратегія монетарної політики на 2016-2020 роки. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=20985224&cat_id=68677
22. Річний звіт НБУ за 2015 рік. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=31669311>

References

1. Mohanty M., Turner Ph. Monetary policy transmission in emerging market economies: what is new // BIS Papers. — 2008. — No 35. — 537 p. [In English]
2. Hroshi ta kredyt [Money and Credit]: pidruchnyk / M.I. Savlu, A.M. Moroz, I.M. Lazepko ta in. Za zah. red. M.I. Savluka. — [5-te vyd., bez zmin]. — К. : KNEU, 2009. — 740 s. [In Ukrainian]

3. *Dolan Э. Dzh. Denhy, bankovskoe delo y denezhno-kredytnaia polityka* [Money, banking and monetary policy]: uchebnyk / pod obshch.red. V. Lukashevycha. — M., 1996 — 448 s. [In Russian]

4. *Samuelson P. A. Makroekonomika* [Macroeconomics]: pidruchnyk / P. A. Samuelson, V. D. Nordhaus. — K. : Vyd-vo «Osnovy», 1995. — 676 s. [In Ukrainian]

5. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait FRS SShA [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.federalreserve.gov>[In Ukrainian]

6. Tsili monetarnoi polityky [Objectives of monetary policy]. Ofitsiinyi sait Banku Hruzii [Elektronnyi resurs]. — Available at: <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=2&lng=eng>

7. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Banku Frantsii [Elektronnyi resurs]. — Available at: <https://www.banque-france.fr/accueil.html>

8. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Nimetskoho Bundesbanku [Elektronnyi resurs]. — Available at: http://www.bundesbank.de/Navigation/DE/Home/home_node.html

9. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Banku Italii [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.bancaditalia.it/servizi-cittadino/index.html>

10. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Banku Anhlui [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.bankofengland.co.uk/Pages/home.aspx>

11. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Banku Kanady [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu : <http://www.bankofcanada.ca>

12. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Natsionalnoho banku Shveitsarii [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.snb.ch/en/>

13. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Banku Yaponii [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.boj.or.jp/en/index.htm/>

14. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Banku Shvetsii (The Riksbank) [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.riksbank.se/en/>

15. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Rezervnoho banku Avstralii [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.rba.gov.au>

16. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Narodnoho Banku Kytau [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.pbc.gov.cn/english/130437/index.html>

17. Monetarna polityka [Monetarypolicy]. Ofitsiinyi sait Banku Izrailiu [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://www.boi.org.il/he/Pages/Default.aspx>

18. Hubarieva I. O. Prychynno-naslidkovizviazkyinstrumen=ativmonetar-noipolitykytapokazykivstalohorozvytkuekonomikykrainy (naprykladioblikovoistavkyNBU) [Causeandeffect of monetarypolicyinstru-mentsandindicatorsforsustainabledevelopmentoftheeconomy (example, theNBUDiscountRate)] / I. O. Hubarieva, Ye. M. Ohorodnia // BiznesInform. — 2013. — No 9. — S. 264—273.[In Ukrainian]

19. Lyst pro namiry «Ukraina: Memorandum pro ekonomichnu ta finansovu polityku» [Letter of Intent "Ukraine: Memorandum of Economic and Financial Policies"] vid 21.07.15 [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=20163929> [In Ukrainian]

20. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnyi bank Ukrainy» [The Law of Ukraine "On the National Bank of Ukraine."]. [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14/paran101#n101>[In Ukrainian]

21. Stratehiiamonetarnoipolitykyna 2016-2020 roky [Monetary Policy Strategy for the years 2016-2020]. [Elektronnyi resurs]. — Available at: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=20985224&cat_id=68677[In Ukrainian]

22. RichnyizvitNBUza 2015 rik [Annual Report 2015 NBU]. [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=31669311>[In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 25 травня 2016 р.

УДК 336.71

Конопатская Лариса Васильевна

канд. экон. наук, доцент, профессор
кафедры менеджментабанковской деятельности
ГВУЗ «КНЭУимениВадимаГетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспектПобеды, 54/1)
E-mail: lakona@voliacable.com

Гойванюк Марина Петровна,

канд. экон. наук, доцент, доценткафедры
менеджментабанковской деятельности
ГВУЗ «КНЭУимениВадимаГетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспектПобеды, 54/1)
E-mail: maryna.hoivaniuk@kneu.ua

Мировой опыт реализации монетарной политики центрального банка

АННОТАЦИЯ. Обеспечение устойчивого развития экономики страны, стабильность банковской системы и национальной денежной единицы в значительной степени зависят от эффективной монетарной политики центрального банка. Теоретическим аспектам сущности, целям, ин-

струментам монетарної політики посвящені фундаментальні роботи ведучих учених світа. В статті досліджені основні цілі центральних банків країн світа, які мають стратегічний характер, направлені на підтримку соціального забезпечення і економічного зростання. Світова практика накопила значительний досвід використання інструментів монетарної політики. Вивчені інструменти монетарної політики центральних банків країн світа і пріоритетність їх використання. Розглянуто реалізацію монетарної політики в Україні і її стратегічні ініціативи.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: монетарная политика, денежно-кредитная политика, цели монетарной политики, инструменты монетарной политики

UDC 336.71

Konopatska Larysa,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Professorat the Department of Bank Management
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: lakona@voliacable.com

Goivaniuk Maryna,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Bank Management
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: maryna.hoivaniuk@kneu.ua

Global experience of central bank monetary policy

ABSTRACT. Sustainable development of a national economy, stability of a banking system and national currency are largely dependent on effective monetary policy of a central bank. The leading world scientists have researched theoretical aspects of monetary policy nature, objectives, and instruments. The article examines the main worldwide objectives for central banks that have strategic purpose, and contribute to the social development and economic growth. The world practice has offered considerable experience of using monetary policy instruments. This study has examined monetary policy instruments for central banks in foreign countries, and priorities in their applying, as well as monetary policy implementation in Ukraine and its strategic initiatives.

KEY WORDS: monetary policy, monetary and credit policy, monetary policy objectives, monetary policy instruments.